Onderwerp	:	***Jaarverslag 2020 van de Onafhankelijke commissie behandeling bezwaarschriften van de gemeenten Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert.***
Datum	:	April 2021

INHOUD

			Pagina
1.	Inleiding		2
2.	Taak en werkwijze commissie		2
3.	Samenstelling commissie		2
4.	Ambtelijke ondersteuning		3
5.	Kosten commissie		3
6.	Algemene kamer		3
	6.1	Aantallen in 2020 ontvangen bezwaarschriften	3
	6.2	De hoorzittingen	4
7.	Sociale kamer		4
	7.1	Aantallen aan de commissie aangeboden bezwaarschriften	5
	7.2	De hoorzittingen	5
	7.3	Ambtelijk horen	5
8.	Behandelingstermijnen		5
9.	Constateringen commissie		6
	9.1	Termijnen algemene kamer	6
	9.2	Termijnen sociale kamer	7
	9.3	De juridische functie binnen Werkorganisatie CGM	7
	9.4	Werkwijze gericht op oplossingen	7
	9.5	Overige constateringen	8
	9.6	Resultaten algemene kamer	9
	9.7	Resultaten sociale kamer	10
	9.8	Beroepschriften algemene kamer	11
	9.9	Beroepschriften sociale kamer	11
10.	Conclusies en aanbevelingen		12

Bijlagen:

Totaaloverzicht Algemene kamer
Totaaloverzicht Uitvoering Sociaal Domein

1. Inleiding

Na het ontstaan van de Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie CGM hebben de gemeentebesturen van Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert én het bestuur van de gemeenschappelijke regeling besloten de advisering over bezwaarschriften, met uitzondering van een aantal bezwaren uit het sociaal domein, in handen te leggen van een onafhankelijke commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb. In de door de drie gemeenteraden en het bestuur van de Werkorganisatie vastgestelde Verordeningen behandeling bezwaarschriften is de organisatie en werkwijze van de commissie bezwaarschriften vastgelegd. Doel van dit verslag is om aan het bestuur van de gemeenten inzicht te geven in de activiteiten van de commissie en de gevolgde werkwijze.

De commissie brengt één gecombineerd jaarverslag uit voor de drie gemeenten. De inleidende hoofdstukken en de aanbevelingen zijn voor de drie gemeenten hetzelfde. Er zijn net als voorgaande jaren twee totaaloverzichten bijgevoegd: één voor de algemene kamer en één voor de sociale kamer.

Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking getreden. Dit bracht met zich mee dat ambtenaren geen bezwaar meer konden maken tegen personele besluiten zodat de gemeenschappelijke regeling vanaf dat moment geen gebruik meer maakt van de commissie bezwaarschriften.

2. Taak en werkwijze commissie

Als een burger of rechtspersoon het niet eens is met een besluit van een bestuursorgaan kan hij daar op grond van de Algemene wet bestuursrecht een bezwaarschrift tegen indienen. De commissie bezwaarschriften is een onafhankelijke adviescommissie die advies uitbrengt over bezwaarschriften tegen besluiten van de raad, het college en de burgemeester, waartegen ingevolge de Algemene wet bestuursrecht bezwaar open staat. De commissie adviseert niet over bezwaren tegen besluiten van de heffingsambtenaar over gemeentelijke belastingen en de Wet WOZ, en evenmin over bezwaren tegen besluiten van de leerplichtambtenaar. Deze zaken zijn uitgezonderd vanwege hiervoor bestaande specifieke wetgeving.

De commissie geeft invulling aan haar taak door partijen te horen en daarna een schriftelijk advies te geven aan het bestuursorgaan. In verreweg de meeste gevallen is dit het college van burgemeester en wethouders.
Echter, door de uitbraak van COVID-19 in Nederland in maart 2020 moest de commissie een standpunt innemen over de wijze waarop belanghebbenden tijdens de pandemie zouden worden gehoord. Er is voor gekozen om bezwaarmakers een keuze te geven tussen een drietal opties: afzien van de hoorzitting, uitstel van afhandeling van de bezwaren tot een fysieke zitting weer mogelijk was of schriftelijk horen. Al deze methoden hadden nadelen. Bij afzien van horen, al is dat met toestemming van alle partijen, ontstond het risico dat bepaalde belangen onvoldoende in het advies werden betrokken. Uitstel van horen bleek al snel niet werkbaar te zijn omdat de pandemie veel langer aanhield (-houdt) dan aan het begin ervan werd gedacht en gehoopt. Schriftelijk horen ten slotte bracht veel administratieve rompslomp met zich mee. Zowel bij afzien van horen als bij schriftelijk horen bestond bovendien het risico dat non-verbale signalen werden gemist. In de loop van 2020 is daarom weer gestart met fysiek horen, uiteraard met inachtneming van afstands- en hygiënevoorschriften. De mogelijkheid daartoe was ook uitdrukkelijk in de Covid-regelgeving opgenomen.

De commissie heeft niet alleen de taak om de rechtmatigheid van besluiten te beoordelen, maar kijkt ook naar de doelmatigheid. Een strikt juridische benadering is niet de enige manier om naar het geschil te kijken. De commissie probeert, zoals ook de bestuursrechter meestal doet (nieuwe-zaaksbehandeling), tijdens de hoorzitting naast de rechtmatigheid het eventueel achterliggende conflict bij de zaak te betrekken.
Bezwaarmakers, vertegenwoordigers van het bestuursorgaan en derde-belanghebbenden worden er al in de uitnodiging voor de hoorzitting op geattendeerd dat het voorlezen van een pleitnota niet gewenst is, aangezien de commissie het dossier - met alle relevante stukken - goed heeft bestudeerd. De commissieleden beginnen met het actief stellen van gerichte vragen om de kern van de zaak en ieders belangen scherp te krijgen en houden daarbij steeds in het achterhoofd dat ze niet alleen een strikt juridische taak hebben, maar ook kunnen bijdragen aan een oplossing van het geschil.
Waar mogelijk is ambtelijk al informeel overleg gevoerd, vóórdat het bezwaarschrift in de commissie wordt besproken. Regelmatig wordt het bezwaar dan al ingetrokken en hoeft de commissie zich er niet meer over te buigen.

3. Samenstelling commissie

De commissie bezwaarschriften bestaat uit personen die geen binding hebben met de gemeente Cuijk, Grave of Mill en Sint Hubert. Op deze manier wordt de onafhankelijkheid van de commissie gewaarborgd.
De commissie bestond op 1 januari 2020 uit de volgende personen:

Algemene kamer:

- de heer R.J.H.M. (Ruud) Huisman, voorzitter
- de heer W.P.G.M. (Will) Scheepens, plaatsvervangend voorzitter en lid
- mevrouw mr. F.M.H. (Fraukje) Croonen, lid
- mevrouw mr. A.C.A.M. (Alice) van Hest, lid
- de heer mr. E.M.W. (Emile) Koenen, lid

Sociale kamer:

- de heer W.P.G.M. (Will) Scheepens, voorzitter
- de heer R.J.H.M. (Ruud) Huisman, plaatsvervangend voorzitter en lid
- de heer drs. P.F.A.M. (Pieter) van Diemen, lid
- mevrouw mr. L.B.F.M. (Louise) Hellwig, lid
- mevrouw mr. A.C.A.M. (Alice) van Hest, lid

Mevrouw Croonen heeft na het eerste kwartaal van 2020 afscheid genomen door de commissie. Zij is vervangen door de heer mr. S. Visser.

De heer Huisman is voorzitter van de commissie en van de algemene kamer. De heer Scheepens is plaatsvervangend voorzitter van de commissie en voorzitter van de sociale kamer.

4. Ambtelijke ondersteuning

De commissie werd ambtelijk bijgestaan door medewerkers van het cluster Juridische Zaken van de Werkorganisatie CGM. Mevrouw A.J.L. (Sandra) van Bergen LL.B is de vaste ambtelijk secretaris van de commissie. Waar nodig werd zij vervangen of bijgestaan door mevrouw mr. J.A.P. (José) Jacobs, de heer mr. A.G. (Arno) Schlösser of mevrouw mr. M.L.A. (Monique) Vermaaten.

5. Kosten commissie

De commissie is in 2020 23 keer bij elkaar geweest, voor de algemene en de sociale kamer tezamen. Daarnaast zijn in het tweede kwartaal acht zaken van de sociale kamer schriftelijk afgewerkt in verband met corona. In totaal zijn in 2020 de volgende bedragen uitbetaald, inclusief de schriftelijke zaken.

	Gemeente Cuijk	**Gemeente Grave**	**Gemeente Mill en Sint Hubert**	**Totaal**
Presentiegeld	€ 5.587,83	€ 3.862,74	€ 4.675,94	€ 14.126,51
Reiskostenvergoeding	€ 395,87	€ 252,18	€ 316,02	€ 964,07
Totaal	€ 5.983,70	€ 4.114,92	€ 4.991,96	€ 15.090,58

In 2020 aan de commissie betaalde presentiegelden en reiskostenvergoeding

Met uitzondering van de schriftelijk afgedane zaken zijn de commissieleden niet per bezwaarschrift betaald, maar per zittingsavond. Als er veel bezwaarschriften van één gemeente zijn op een zittingsavond wordt de vergoeding per bezwaarschrift voor die gemeente dus kleiner en vice versa.
Er is daarom geen aansluiting tussen deze getallen en de aantallen bezwaarschriften die u verderop in dit jaarverslag aantreft. Bovendien zijn hierin ook de kennelijk niet-ontvankelijke bezwaarschriften van de algemene kamer meegenomen. Hiervoor is geen hoorzitting gehouden. Ook de ingetrokken bezwaarschriften geven een verschil, omdat deze deels vóór en deels tijdens of zelfs na de hoorzitting zijn ingetrokken.

6. Algemene kamer

6.1 Aantallen in 2020 ontvangen bezwaarschriften

Er zijn in 2020 99 bezwaarschriften ontvangen: 49 tegen besluiten van het college van burgemeester en wethouders van Cuijk, 28 van Grave en 22 van Mill en Sint Hubert.

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**Gemiddelde 2014-2019**	**2020**
Cuijk	25	83	38	41	78	33	50	49
Grave	15	16	42	23	17	17	22	28
Mill en Sint Hubert	14	11	9	8	12	27	14	22
CGM	0	4	0	1	7	2	2	n.v.t.
Totaal	**54**	**114**	**89**	**73**	**114**	**79**	**88**	**99**

Ingediende bezwaarschriften algemene kamer

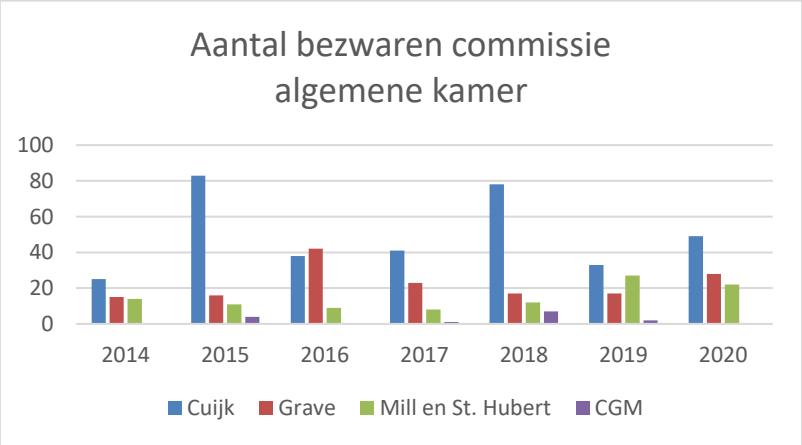

Ingediende bezwaarschriften algemene kamer

Het totaal aantal ingediende bezwaarschriften is met 25% gestegen ten opzichte van 2019 en met 12,5% ten opzichte van het gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2019.
Het aantal bezwaren tegen besluiten van de colleges van burgemeester en wethouders van Cuijk is ten opzichte van 2019 toegenomen met 48% maar ten opzichte van het gemiddelde sinds de start van CGM gedaald met 2%.
In Grave is het aantal bezwaarschriften met 65% gestegen ten opzichte van 2019 en met 27% ten opzichte van het gemiddelde over 2014 tot en met 2019.
In Mill en Sint Hubert ten slotte is het aantal bezwaarschriften ten opzichte van 2019 gedaald met 18,5% en ten opzichte van het langjaarlijkse gemiddelde gestegen met 57%.

Sterke schommelingen in het aantal bezwaarschriften zijn normaal en verklaarbaar doordat er in een jaar veel bezwaarschriften tegen eenzelfde besluit zijn ingediend terwijl dat een ander jaar weer niet het geval is. Ook dit jaar kunnen de schommelingen alleen hierdoor worden verklaard. In Mill en Sint Hubert waren bij voorbeeld 7 van de 22 bezwaarschriften gericht tegen hetzelfde besluit.

6.2 De hoorzittingen

De algemene kamer van de commissie kwam in principe één keer per maand bijeen, op dinsdagavond. Als daarvoor aanleiding was werd een extra hoorzitting gepland of ging een hoorzitting niet door. Bij het kiezen van de locatie is steeds rekening gehouden met het aantal te behandelen bezwaarschriften per gemeente. In 2020 heeft de algemene kamer van de commissie veertien keer een hoorzitting gehouden.

7. Sociale kamer

7.1 Aantallen aan de commissie aangeboden bezwaarschriften

Er zijn in 2020 31 bezwaarschriften tijdens een hoorzitting door de sociale kamer van de commissie behandeld en daarnaast 8 bezwaarschriften schriftelijk afgedaan. Van de 38 bezwaarschriften waren er 19 gericht tegen besluiten van het college van burgemeester en wethouders van Cuijk, 8 tegen besluiten van het college van Grave, 10 tegen besluiten van het college van Mill en Sint Hubert en 1 (jeugd)zaak was gericht tegen een besluit van het college van Boxmeer, waarvoor Cuijk de Jeugdwet uitvoert.

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**Gemiddelde 2014-2019**	**2020**
Cuijk	37	29	20	30	23	20	26	19
Grave	10	6	9	12	5	3	8	9
Mill en Sint Hubert	8	2	2	2	2	3	3	10
Boxmeer (Jeugdwet)	0	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	**55**	**37**	**31**	**44**	**30**	**26**	**37**	**39**

Aan de commissie aangeboden bezwaarschriften sociale kamer

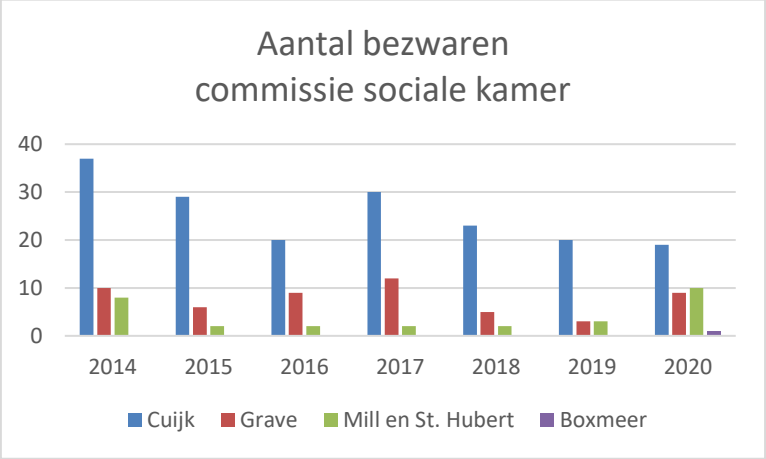

Door de commissie behandelde bezwaarschriften sociale kamer

7.2 De hoorzittingen

Ook de sociale kamer van de commissie bezwaarschriften kwam in principe één keer per maand bijeen, op de woensdagavond. Ook hier werd als daarvoor aanleiding was een extra hoorzitting gepland of ging een hoorzitting niet door en werd bij het kiezen van de locatie steeds rekening gehouden met het aantal te behandelen bezwaarschriften per gemeente. De sociale kamer van de commissie is in 2020 negen keer bij elkaar gekomen.

7.3 Ambtelijke horen

Sinds 1 februari 2014 is naast het horen en adviseren omtrent een bezwaar door de commissie het ambtelijk horen mogelijk gemaakt voor bij afzonderlijk besluit daartoe aangewezen categorieën van bezwaarschriften. Er zijn alleen categorieën bezwaarschriften tegen besluiten die zijn voorbereid bij de afdeling Uitvoering Sociaal Domein (USD) aangewezen. Bij navraag is gebleken dat 11 bezwaarschriften via ambtelijk horen zijn afgehandeld (2019: 28) tegenover 39 (2019: 26) aan de sociale kamer van de commissie aangeboden bezwaarschriften. De verdere gegevens over het ambtelijk horen vallen buiten de reikwijdte van dit jaarverslag omdat deze bezwaarschriften niet aan de commissie zijn voorgelegd.

8 Behandelingstermijnen

Op grond van artikel 7:10 Awb moet het bestuursorgaan als er sprake is van een commissie binnen twaalf weken op een bezwaarschrift beslissen, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. De termijn wordt opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop de indiener is verzocht een verzuim in zijn bewaarschrift te herstellen, tot de dag waarop het verzuim is hersteld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is

verstreken. In de meeste gevallen gaat het dan om een pro-forma bezwaarschrift waarvan de gronden nog niet zijn ingediend. De termijn van twaalf weken kan met zes weken worden verdaagd zodat de totale termijn achttien weken bedraagt. Verder uitstel is op grond van artikel 7:10 lid 4 Awb mogelijk als:

- alle belanghebbenden daarmee instemmen;
- de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad, of
- dit nodig is in verband met de naleving van wettelijke procedurevoorschriften.

In de totaaloverzichten in de bijlagen vindt u kolommen waaruit blijkt welke bezwaarschriften zijn verdaagd of opgeschort. Voor de algemene kamer kunt u tevens lezen hoeveel dagen de termijn is opgeschort, hoeveel dagen het bezwaar te laat is afgehandeld en, als het op tijd is afgehandeld, hoeveel dagen er nog resteerden. Nadere informatie en conclusies over de afhandelingstermijnen leest u in onderdeel 9.1 van dit jaarverslag. Bezwaarprocedures die met toestemming van bezwaarden zijn opgeschort, worden in hoofdstuk 9.1 niet aangemerkt als overschreden (artikel 7:10 lid 4 Awb). Hieronder vallen ook de zaken waarin de hoorzitting op verzoek van bezwaarde of gemachtigde is uitgesteld.
De planning van de zaken op de hoorzittingen voor het sociaal domein wordt geregeld door de kwaliteitsmedewerkers sociaal domein. De commissie krijgt de zaken dus niet direct bij binnenkomst aangeboden. Het verdagen en opschorten van de bezwaren van het sociaal domein gebeurt door de vakafdeling en niet, zoals bij de algemene kamer, centraal door het secretariaat van de commissie.

9 Constateringen commissie

9.1 Termijnen algemene kamer

Er zijn in 2020 81 zaken afgerond: 34 voor Cuijk, 23 voor Grave en 24 voor Mill en Sint Hubert.
De commissie heeft in 49 van de in 2020 afgeronde zaken advies uitgebracht en 32 bezwaarschriften zijn ingetrokken. Daarnaast zijn 2 bezwaarschriften doorgestuurd naar de rechtbank.

In 2020 is wat slechter gescoord in de tijdigheid van de door een beslissing op bezwaar afgehandelde bezwaarschriften. Deels heeft dat te maken met de omstandigheden; het aanpassen aan de veranderde omstandigheden in verband met corona, gecombineerd met een krappe bezetting op het secretariaat. Positief is dat de inzet op pre-mediation in 2020 is voortgezet. Dat gebeurt meestal voordat een hoorzitting wordt ingepland door de vakafdeling, maar ook tijdens de hoorzitting door de commissie. Dit heeft ertoe geleid dat maar liefst 32 van de 81 afgehandelde bezwaarschriften zijn ingetrokken. Soms lukt het helaas niet tot een informele oplossing te komen terwijl dat wel in de lijn der verwachting lag, en dan is het niet altijd mogelijk om de afhandeltermijn nog te halen. Dit kan deels voorkomen worden door betere afspraken te maken over opschorting van de termijn wanneer hierover nog met bezwaarden gesproken wordt.
Met betrekking tot de gemeente Mill en Sint Hubert merkt de commissie nog op dat van de acht te laat door een beslissing op bezwaar afgehandelde bezwaarschriften er zes betrekking hadden op hetzelfde besluit.
De commissie ziet de wat langere afhandeltermijnen in 2020 niet als alarmerend.

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**Gemiddeld 2015-2019**	**2020**
Cuijk	38%	92%	67%	92%	86%	75%	68%
Grave	17%	67%	83%	81%	63%	62%	70%
Mill en Sint Hubert	27%	70%	89%	82%	100%	74%	53%
CGM	100%	n.v.t.	100%	71%	100%	-	n.v.t.

Tijdige afhandeling bezwaarschriften algemene kamer

9.2 Termijnen sociale kamer

In totaal is 82% van bezwaarschriften tijdig afgehandeld. Doordat er van maart tot en met juni geen fysieke hoorzittingen zijn gehouden en de commissie ook niet heeft gekozen voor videohoorzittingen zijn acht bezwaarschriften schriftelijk afgehandeld. Het schriftelijk op vragen van de commissie en over en weer op antwoorden van partijen reageren heeft meer tijd gekost.

Verder zijn voor specifieke zaken oorzaken voor termijnoverschrijdingen aan te wijzen. Een zaak van de gemeente Cuijk is eerst in behandeling is genomen als klacht. Later is de zaak alsnog als bezwaar in behandeling genomen maar toen was de termijn al overschreden. In een zaak van de gemeente Grave is de termijn overschreden omdat het college contrair is gegaan. In een Wmo-zaak van de gemeente Mill en van de gemeente Grave was nader onderzoek noodzakelijk naar aanleiding van het advies van de commissie. Er moest een herzieningsbesluit worden genomen waardoor de beslistermijn is overschreden.

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Cuijk	76%	63%	52%	74%	84%	89%
Grave	0%	37%	50%	100%	100%	78%
Mill en Sint Hubert	0%	100%	100%	100%	100%	70%

Tijdige afhandeling bezwaarschriften sociale kamer

9.3 De juridische functie binnen Werkorganisatie CGM

Bij de start van CGM is gekozen voor een verdeling van de juridische functie in drie niveaus: de eerstelijnsjuristen werken op de vakafdelingen, de tweedelijnsjuristen in het cluster Juridische zaken, waar ook de secretaris van de commissie onder valt. De derde lijn is gesitueerd in de staf. Met de opheffing van de afdeling Kwaliteit en Control is de derdelijnsfunctie vervallen.

De commissie heeft in het verleden diverse keren aandacht gevraagd voor de verdeling van de juridische kennis over de vakafdelingen. Hoewel zowel de kwaliteit van de primaire besluiten als de kwaliteit van de vertegenwoordiging tijdens de hoorzittingen in algemene zin voldoet zijn er zowel in negatieve als in positieve zin uitschieters. Het is van evident belang dat de vertegenwoordiger goede kennis heeft van het dossier, inclusief de eerder genomen besluiten, en zich ervan bewust is het bestuursorgaan te vertegenwoordigen. Dat geldt niet alleen voor de medewerkers van CGM maar ook van de Omgevinsdienst. In 2020 was de commissie over het algemeen tevreden over deze aspecten.

In de sociale kamer wordt gewerkt met kwaliteitsmedewerkers die zich, naast andere werkzaamheden, zeer intensief met bezwaar en beroepschriften bezighouden. Hetzelfde geldt met betrekking tot de algemene kamer voor de medewerkster die zich bezighoudt met bezwaar- en beroepschriften op het vakgebied vergunningverlening. Deze kwaliteitsmedewerkers vertegenwoordigen het college in (nagenoeg) alle procedures op hun terrein, zonder dat zij betrokken zijn geweest bij het opstellen van het besluit waartegen wordt geageerd. In de andere vakgebieden is het juist de opsteller van het bestreden besluit zelf die tijdens bezwaar- en beroepsprocedures het bestuursorgaan vertegenwoordigt. Maar kennis van (bij voorbeeld) burgerzaken, de Wegenverkeerswet, subsidiewetgeving of de AVG impliceert niet automatisch dat iemand voldoende kennis van de Algemene wet bestuursrecht heeft om het college in een bezwarenprocedure te vertegenwoordigen. Soms wordt de vertegenwoordiger daarom ondersteund door een collega-jurist. De commissie geeft in overweging om in de toekomst op alle vakgebieden met kwaliteitsmedewerkers te gaan werken.

De commissie constateert tot haar tevredenheid dat ook in 2020 in iedere hoorzitting minstens één vertegenwoordiger van het bestuursorgaan aanwezig was. Dat is niet alleen prettig voor de commissie maar ook voor de bezwaarmaker. De aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het bestuursorgaan versterkt het gevoel dat de behandeling van het bezwaar serieus genomen wordt.

9.4 Werkwijze gericht op oplossingen

In onderdeel 2 van dit verslag is al beschreven dat de commissie een werkwijze voorstaat en aanmoedigt die niet alleen gericht is op het formeel uitvoeren van regelgeving, maar daar waar mogelijk ook oog heeft voor de doelmatige afhandeling van bezwaarschriften. Dit heeft zowel gevolgen voor het functioneren van de commissie zelf als van de ambtenaren.

Zoals al genoemd in onderdeel 9.1 van dit jaarverslag zijn 32 van de 81 bezwaarschriften die in 2020 voor de algemene kamer zijn afgerond ingetrokken. Dat is maar liefst 40%, hetzelfde percentage als in 2019. De commissie is er erg

tevreden over dat dit percentage zich heeft gestabiliseerd. De commissie beveelt aan pre-mediation, of anders gezegd, “in gesprek met”, structureel in de nieuwe gemeente Land van Cuijk in te passen zodat de resultaten wellicht nog verder kunnen verbeteren.

De commissie heeft geen zicht op het aantal bezwaarschriften dat informeel wordt afgehandeld door de kwaliteitsmedewerkers bezwaar van het sociaal domein. Omdat deze bezwaarschriften de commissie nooit bereiken valt deze informatie buiten de reikwijdte van dit verslag over de werkzaamheden van de commissie bezwaarschriften. Wel merkt de commissie dat ook de kwaliteitsmedewerkers sociaal domein meestal bereid zijn om tijdens de zitting zaken te heroverwegen als alsnog blijkt dat hier aanleiding voor is.

9.5 Overige constateringen

De motivering van de primaire besluiten en de samenstelling en kwaliteit van de dossiers was over het algemeen deugdelijk. Nu en dan heeft de commissie in haar adviezen suggesties gedaan voor de verbetering van de motivering van besluiten in de beslissing op bezwaar.

Bezwaren in het kader van de Participatiewet hebben regelmatig betrekking op het besluit van het college om op geld waardeerbare arbeid in mindering te brengen op de uitkering. De commissie heeft geconstateerd dat deze regel niet altijd duidelijk is voor bijstandsgerechtigden en adviseert de colleges om duidelijke informatie hierover in de informatiefolder op te nemen en op andere manieren met bijstandsgerechtigden te communiceren. Bovendien adviseert de commissie cliënten om als zo’n situatie zich voordoet vooraf met de consulent de mogelijkheden en gevolgen te bespreken. Dit geldt ook bij onbetaalde arbeid aangezien ook die op geld waardeerbaar kan zijn.

In Wmo-zaken waren gesprek- en onderzoeksverslagen in de bezwarendossiers opgenomen waarin onder het gespreks- en/of onderzoeksverslag de conclusie van het college over de aanvraag werd opgenomen. Vervolgens werd de aanvrager gevraagd dit verslag te ondertekenen, dus inclusief die conclusie van het college. Hierdoor lijkt het alsof de aanvrager door ondertekening aangeeft akkoord te zijn met de conclusie van het college. De commissie adviseert de colleges dan ook om de aanvragers gespreks- en onderzoeksverslagen te laten ondertekenen exclusief de conclusies van het college.

Bij het sociaal domein merkt de commissie op dat in een zaak de afhandeltermijn al in de ontvangstbevestiging van het bezwaar was verdaagd. De commissie heeft niet de indruk dat dit standaard gebeurt. Hoewel direct verdagen niet onrechtmatig is adviseert de commissie om in lijn met het standpunt van de Nationale Ombudsman en de werkwijze bij het algemeen domein pas te verdagen als tegen het einde van de wettelijke afhandeltermijn duidelijk wordt dat deze niet zal worden gehaald.

Het is in 2020 één keer voorgekomen dat bezwaarden niet bij de hoorzitting aanwezig waren, omdat ze naar eigen zeggen geen uitnodiging hadden ontvangen. Dit was een zaak van de algemene kamer. Dit is een kwestie die de commissie zichzelf aantrekt. Uitnodigingen voor de hoorzittingen worden door het secretariaat zoveel mogelijk via e-mail verzonden. Burgers verwachten dat echter niet altijd, omdat de ontvangstbevestiging via de post wordt verzonden. Hierdoor kan zo’n mail over het hoofd worden gezien. Sindsdien worden de uitnodigingen met leesbevestiging gemaild en neemt de secretaris bij twijfel telefonisch contact op met genodigden.

9.6 Resultaten algemene kamer

Hieronder volgt een overzicht van de bezwaarschriften van de algemene kamer naar vakgebied. U leest hoeveel bezwaren in 2020 aan de commissie ter behandeling zijn aangeboden, welke adviezen de commissie heeft gegeven en in hoeveel procent van de gevallen het advies van de commissie is overgenomen in de beslissing op bezwaar. Ook de eerder binnengekomen maar in 2020 behandelde bezwaren en de in 2020 binnengekomen maar later afgehandelde bezwaarschriften zijn in dit overzicht meegenomen. Deze aantallen vinden aansluiting met de bij dit jaarverslag gevoegde bijlage Totaaloverzicht algemene kamer (totaal 119 bezwaarschriften).

Cuijk	Totaal aantal bezwaren	Ingetrokken herzien/ loopt nog	Totaal aantal adviezen	Advies niet ontvankelijk	Advies ongegrond	Advies gegrond	Beslissing conform advies
Bouwen en gebruik	26	6	20	4	15	1	100%
Maatwerkvoorschriften	5	3	2	0	1	1	100%
Handhaving	14	8	6	1	2	3	67%
Planschade	2	2	0	0	0	0	n.v.t.
Subsidie	1	0	1	0	1	0	100%
AVG	1	0	1	0	1	0	100%
Standplaatsvergunning	1	1	0	0	0	0	n.v.t.
BAG	1	1	0	0	0	0	n.v.t.
Totaal	**51**	**21**	**30**	**5**	**20**	**5**	

Het college van burgemeester en wethouders van Cuijk is in twee bezwaarschriften gemotiveerd contrair gegaan ten opzichte van het advies van de algemene kamer van de commissie. Dit betrof twee bezwaren tegen besluiten op handhavingsverzoeken met betrekking tot één situatie en locatie. De commissie achtte deze bezwaren gegrond omdat alleen een omgevingsvergunning voor bouwen was verleend en geen omgevingsvergunning voor het gebruik in strijd met het bestemmingsplan, terwijl dat wel nodig was. Het college ging contrair tegen het advies van de commissie omdat de omgevingsvergunning nog niet onherroepelijk was. De beslissing op het bezwaar daartegen was namelijk door de rechtbank vernietigd. Het college zou in de nieuwe beslissing op bezwaar de gebruiksregels van het bestemmingsplan betrekken, waardoor legalisatie alsnog mogelijk was. Achteraf kan de commissie het college hierin volgen.

Grave	Totaal aantal bezwaren	Ingetrokken herzien/ loopt nog	Totaal aantal adviezen	Advies niet ontvankelijk	Advies ongegrond	Advies gegrond	Beslissing conform advies
Wabo diverse	10	8	2	0	2	0	100%
Kapvergunning	7	7	0	0	0	0	n.v.t.
APV	1	0	1	0	1	0	100%
Handhaving	5	2	3	1	2	0	100%
AVG	2	0	2	0	2	0	100%
Planschade	2	0	2	0	2	0	100%
Subsidie	2	2	0	0	0	0	n.v.t.
Verkeersbesluit	3	0	3	2	1	0	100%
Totaal	**32**	**19**	**13**	**3**	**10**	**0**	

Mill en Sint Hubert	Totaal aantal bezwaren	Ingetrokken Herzien/ Loopt nog	Totaal aantal adviezen	Advies niet ontvankelijk	Advies ongegrond	Advies gegrond	Beslissing conform advies
Bouwen en gebruik	22	7	15	6	9	0	100%
Handhaving	10	2	8	0	7	1	100%
BAG	1	0	1	1	0	0	100%
Subsidie	1	1	0	0	0	0	n.v.t.
AVG	1	0	1	0	1	0	100%
Stookontheffing	1	1	0	0	0	0	n.v.t.
Totaal	**36**	**11**	**25**	**7**	**17**	**1**	

9.7 Resultaten sociale kamer

Hieronder volgt een overzicht van de bezwaarschriften van de sociale kamer. U leest hoeveel bezwaren in 2020 door de commissie zijn behandeld, welke adviezen de commissie heeft gegeven en in hoeveel gevallen het advies van de commissie is overgenomen in de beslissing op bezwaar.

Cuijk	Totaal aantal bezwaren	Ingetrokken na hoorzitting	Totaal aantal adviezen	Advies niet ontvankelijk	Advies ongegrond	Advies gegrond	Beslissing conform advies
Participatiewet	18	0	17	1	16	1	100%
WMO	2	0	2	1	1	0	100%
Totaal	**20**	**0**	**19**	**2**	**17**	**1**	

Grave	Totaal aantal bezwaren	Ingetrokken na hoorzitting	Totaal aantal adviezen	Advies niet ontvankelijk	Advies ongegrond	Advies gegrond	Beslissing conform advies
Participatiewet	5	0	5	0	5	0	80%
Jeugdwet	1	0	1	0	1	0	100%
TOZO	1	0	1	0	1	0	100%
WMO	1	1	0	0	0	0	n.v.t.
Totaal	**8**	**1**	**7**	**0**	**7**	**0**	

In één zaak heeft het college van burgemeester en wethouders van Grave in afwijking van het advies van de commissie een aanvraag om bijzondere bijstand in beslissing op bezwaar toegekend. Volgens het college was er sprake van een situatie waarin de Verordening Individuele Inkomenstoeslag niet voorziet. Het college heeft er daarom voor gekozen om gebruik te maken van de hardheidsclausule. De commissie waardeert dat het college in deze situatie aandacht heeft gehad voor de individuele burger door het toepassen van maatwerk.

Mill en Sint Hubert	Totaal aantal bezwaren	Ingetrokken na hoorzitting	Totaal aantal adviezen	Advies niet ontvankelijk	Advies ongegrond	Advies gegrond	Beslissing conform advies
Participatiewet	8	0	8	0	8	0	100%
WMO	2	0	2	0	2	0	100%
Totaal	**10**	**0**	**10**	**0**	**10**	**0**	

Boxmeer	Totaal aantal bezwaren	Ingetrokken na hoorzitting	Totaal aantal adviezen	Advies niet ontvankelijk	Advies ongegrond	Advies gegrond	Beslissing conform advies
Jeugdwet	1	1	0	0	0	0	n.v.t.
Totaal	**1**	**0**	**3**	**1**	**2**	**0**	

9.8 Beroepschriften algemene kamer

Tegen beslissingen op bezwaar in de algemene kamer van de 119 zaken die in 2020 door de commissie zijn ontvangen en/of behandeld is op het moment van afsluiten van dit jaarverslag in 15 gevallen beroep aangetekend, 7 tegen besluiten van het college van Cuijk, 1 tegen een besluit van het college van Grave en 7 tegen besluiten van het college van Mill en Sint Hubert.

Cuijk	Totaal aantal beroep	Ingetrokken	Loopt nog	Gegrond	Ongegrond	Niet ontvankelijk
Handhaving	3	2	1	0	0	0
Bouwen/ strijdig gebruik	2	0	2	0	0	0
Maatwerkvoorschriften	2	1	1	0	0	0
Totaal	**7**	**3**	**4**	**0**	**0**	**0**

Grave	Totaal aantal beroep	Ingetrokken	Loopt nog	Gegrond	Ongegrond	Niet ontvankelijk
Planschadevergoeding	1	0	1	0	0	0
Totaal	**1**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**

Mill en Sint Hubert	Totaal aantal beroep	Ingetrokken	Loopt nog	Gegrond	Ongegrond	Niet ontvankelijk
Handhaving	5	0	2	1	2	0
Bouwen/ Strijdig gebruik	2	0	2	0	0	0
Totaal	**7**	**0**	**4**	**1**	**2**	**0**

9.9 Beroepschriften sociale kamer

Tegen beslissingen op bezwaarschriften die in 2020 door de sociale kamer van de commissie zijn behandeld is op het moment van afsluiten van dit jaarverslag in zes gevallen beroep aangetekend, drie keer tegen besluiten van het college van Cuijk, één keer tegen een besluit van het college van Grave en twee keer tegen besluiten van het college van burgemeester en wethouders van Mill en Sint Hubert. Voor verder specificaties verwijs ik u naar de bijlage bij dit jaarverslag die betrekking heeft op het sociaal domein.

10 Conclusie en aanbevelingen

Samenvattend concludeert de commissie ook dit jaar in grote lijnen tevreden te zijn met de gang van zaken in algemene zin, de samenstelling en kwaliteit van de besluiten en de bezwarendossiers en de vertegenwoordiging van de colleges.

De commissie beveelt aan om in de toekomst het in gesprek gaan met burgers en bedrijven structureel in te passen in de werkwijze om zo bezwaren te voorkomen of, als dat niet meer lukt, vaker informeel te kunnen afdoen.

Specifiek voor het sociaal domein heeft de commissie nog drie kleine aanbevelingen. In de eerste plaats beveelt de commissie aan om uitkeringsgerechtigden actiever te wijzen op de mogelijke gevolgen van op arbeid waardeerbare werkzaamheden, daarbij inbegrepen de aanwezigheid in een werkomgeving die daarmee kan worden gelijkgesteld.
De commissie adviseert verder een onderzoeks-/gespreksverslag in de Wmo te ontwikkelen dat aanvragers kunnen ondertekenen zonder dat zijn daarmee (het gevoel hebben) in (te) stemmen met de conclusie van het college over de aanvraag.
Als derde adviseert de commissie om niet al in de ontvangstbevestiging de afhandeltermijn van bezwaarschriften te verdagen.

Vorig jaar vroeg de commissie op deze plaats aandacht voor het rapport “Maatwerk met de Awb” dat de landsadvocaat in september 2018 in opdracht van de staatssecretaris van BZK heeft uitgebracht. Aanleiding voor deze opdracht was dat de staatssecretaris had aangegeven stil te willen staan bij de idee achter het recht voor burgers om zich te vergissen. De kernvraag was of in de uitvoeringsdomeinen de juridische ruimte voldoende wordt benut om vergissingen van burgers te (laten) herstellen. De landsadvocaat pleit ervoor om met behulp van de processuele waarborgen en rechtsbeginselen uit de Awb meer maatwerk te bieden.
Met de actuele kwesties rondom de toeslagenaffaire, de roep om aanpassing van de Participatiewet vanuit de VNG en de veel gehoorde constatering dat burgers te vaak en onterecht als fraudeurs worden aangemerkt is deze kwestie actueler dan ooit. De commissie onderschrijft het pleidooi van de landsadvocaat om met behulp van de Awb-toolbox waar nodig en passend juridische ruimte te creëren voor het toepassen van maatwerk dan ook onverminderd en adviseert de colleges om dit in de voorbereiding van de gemeente Land van Cuijk in oprichting serieus op de agenda te zetten.

Het rapport “Ongekend Onrecht” van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag sloeg bij bestuurlijk Nederland in als een bom. Duidelijk werd vooral dat de menselijke maat bij overheidsoptreden verloren is gegaan. En allengs wordt ook helder dat dit niet alleen bij de kinderopvangtoeslag het geval is. De commissie wijst in dit verband ook op de zaak die landelijk bekendheid heeft gekregen over de vrouw die € 7.000,- terug moest betalen en daarnaast een boete kreeg vanwege van haar moeder ontvangen boodschappen. Vooruitlopend op de landelijke discussie was de sociale kamer van de commissie ook al tot de conclusie gekomen dat gegeven boodschappen te streng worden beoordeeld. Het verdient aanbeveling om beleid op te stellen over het omgaan met giften in de Participatiewet met het besef dat de overheid er niet alleen is voor het algemeen belang maar juist ook voor het individuele belang van de kwetsbare burger. Naar het oordeel van de commissie moet dit (weer) gemeengoed worden. De commissie zal haar steentje daarin bijdragen door nog meer te kijken naar het individuele belang van de burger en nagaan of die menselijke maat bij de besluitvorming in voldoende mate in acht is genomen.

Tenslotte dankt de commissie de medewerkers van het secretariaat van de commissie die allen op uitstekende wijze zorg hebben gedragen voor de nodige ondersteuning en begeleiding. Hun vakmanschap en betrokkenheid geven een goede basis voor het werk van de commissie. Bij deze dank wil de commissie zeker ook de vertegenwoordigers van de colleges betrekken. Ook zij dragen bij aan het goede functioneren van de commissie en de kwaliteit van de adviezen.

De commissie bezwaarschriften,

De voorzitter,	De secretaris,
	
R.J.H.M. Huisman	A.J.L. van Bergen

BIJLAGEN.